

Finansrapport

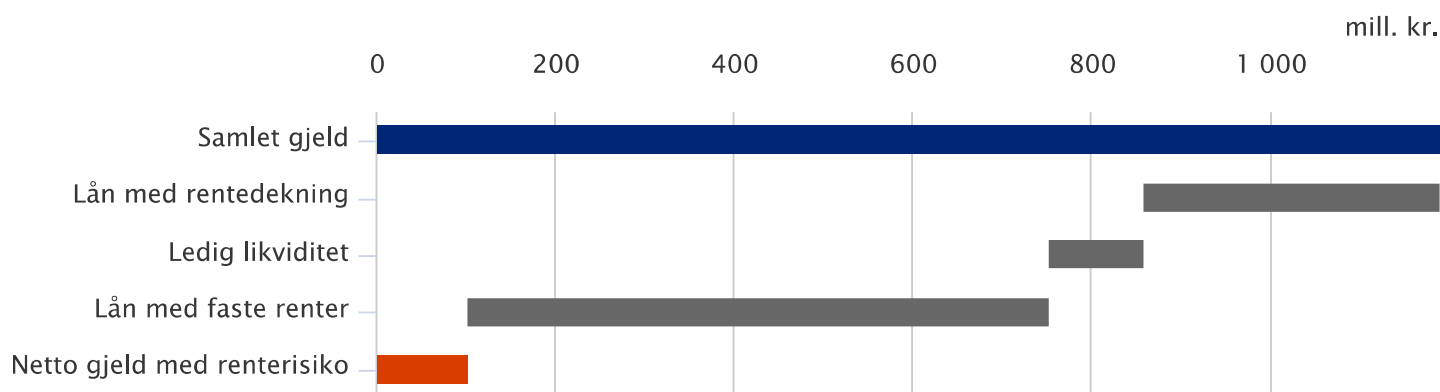
Giske kommune

3. tertial 2022

Rapporten ble ferdigstilt 14. april 2023

1 Hovedoversikt	1
1.1 Netto gjeld med renterisiko	1
1.2 Nøkkeltall	1
1.3 Oppsummering	1
2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning	2
2.1 Kortsiktig aktiva	2
2.2 Langsiktig aktiva	2
2.3 Passiva	2
2.4 Kommentar	2
3 Kortsiktig finansiell aktiva	3
3.1 Likvidetsprognoser	3
3.2 Plassering av kortsiktig likviditet	3
3.3 Renter på kortsiktig likviditet	3
3.4 Kommentar	3
3.5 Sammensetning av kortsiktig likviditet	4
3.6 Kommentar	4
4 Langsiktig finansiell aktiva	5
4.1 Markedsverdi	5
4.2 Avkastning	5
4.3 Sammensetning	5
4.4 Kommentar	5
5 Gjeld	6
5.1 Samlet gjeld	6
5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld	6
5.3 Lånekilder	6
5.4 Kommentar	6
5.5 Sammensetning av gjeld	7
5.6 Kommentar	7
6 Nedbetaling av gjeld	8
6.1 Løpetid på lån	8
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år	8
6.3 Avdrag på lån	8
7 Finansiell risiko	9
7.1 Nøkkeltall	9
7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)	9
7.3 Andel faste renter	9
7.4 Løpetid på faste renter	10
7.5 Årlige rentekostnader	10
7.6 Netto gjeld per innbygger	10
8 Renter	11
8.1 Egne rentebetingelser	11
8.2 Markedsrenter	11
8.3 Historisk renteutvikling	11
8.4 Den norske rentekurven	11
8.5 Kommentar	11
9 Vedlegg	12
9.1 Eksisterende lån	12
9.2 Rentebytteavtaler	13
9.3 Om finansrapporten	14
9.4 Ordliste	14
9.5 Disclaimer	17

1 Hovedoversikt

1.1 Netto gjeld med renterisiko

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Samlet gjeld	1 188	1 130	58
- Lån med rentedekning	331	324	7
- Ledig likviditet	106	55	51
- Lån med faste renter	650	650	0
= Netto gjeld med renterisiko	101	101	0

1.2 Nøkkeltall

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Stresstest av "Netto gjeld med renterisiko" (1 pst.)	1	1	0
Lengde på faste renter	3 år, 3 mnd	4 år, 3 mnd	-1 år
Løpetid på lån	6 år, 8 mnd	4 år, 10 mnd	1 år, 10 mnd
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	443	399	44
Langsiktige aktiva	126	130	-4

1.3 Oppsummering

Samla gjeld per 31.12.22 er kr 1 188 000 000 mot kr 1 130 000 000 per 31.12.2021. Av dette er 331 mill.kr rentesikra gjennom gjeld knytt til startlån, sjølvkostområde og lån til investeringar som gir rentekompensasjon (sjå punkt 5.4). Videre har kommunen 106 mill. kr i ledig likviditet og 650 mill. kr i lån med fastrente (rentebytteavtaler). Av den totale gjelda er det 101 mill. kr som har renterisiko, noko som betyr at ei renteendring vil gje direkte utslag for kommunekassa. Det er verd å merke seg at lån med fast rente også er knytt til lån med rentedekning, den reelle renterisikoen er derfor noko høgre.

Giske kommune har kort finansiering på langsiktige investeringar og må ha ei aktiv låneforvaltning.

Nedgangen i langsiktige aktiva skriv seg frå verdiendringa av porteføljen som er til forvaltning og utgjer eit tap for kommunen.

2 Krav i finansreglement og faktisk forvaltning

2.1 Kortsiktig aktiva

	Ja	Nei
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Forvaltning av ledig likviditet er i henhold til finansreglementet	✓	

2.2 Langsiktig aktiva

	Ja	Nei
Kommunen har langsiktige finansielle aktiva	✓	
Det er vedtatt rammer for forvaltningen	✓	
Det utarbeides egen rapport	✓	
Forvaltningen er i henhold til finansreglement	✓	

2.3 Passiva

	Finansreglement			Faktisk forvaltning	
	Krav	Min	Maks	31.12.2022	31.12.2021
Største lån i prosent av samlet gjeld				17,3 %	18,1 %
Lån med faste renter som andel av kommunens samlede gjeld	✓	33,33 %	66,67 %	54,7 %	57,5 %
Lån med faste renter som andel av kommunens gjeld som belaster kommunekassen				79,6 %	87,1 %
Netto gjeld med renterisiko som andel av kommunens samlede gjeld				8,5 %	8,9 %
Løpetid på faste renter	✓	1,0	10,0	3 år, 3 mnd	4 år, 3 mnd
Andelen av samlet gjeld som må refinansieres innen 1 år	✓		50,0 %	37,3 %	35,3 %
Renter og avdrag som andel av kommunens frie inntekter				10,4 %	10,7 %

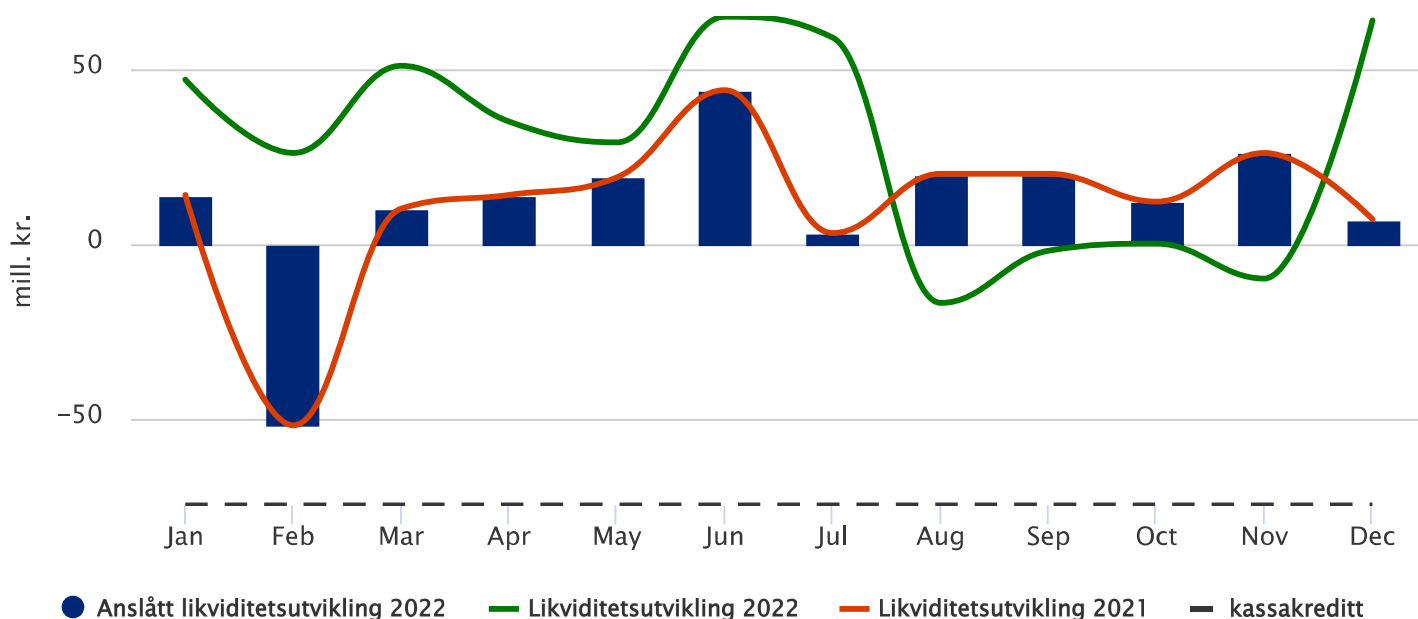
2.4 Kommentar

Finansreglementet kap. 8.4.3 har eit krav om rentedurasjon på 0,5<5 år. Rentedurasjonen ligg per 31.12 på 0,48, d.v.s marginalt under kravene i finansreglementet. Slik marknaden er no er dette ein fordel. Forvaltarane anbefaler at Giske Kommune bør endre finansreglementet.

Ut over dette er gjelds- og finansforvaltninga i tråd med finansreglementet.

3 Kortsiktig finansiell aktiva

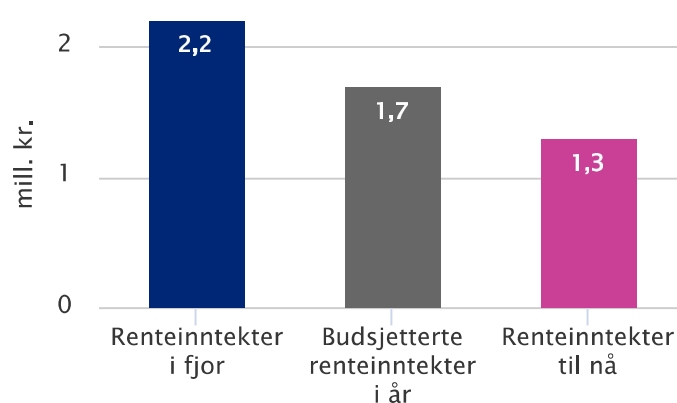
3.1 Likviditetsprognoser

3.2 Plassering av kortsiktig likviditet

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Hovedbank	63,8	12,9	50,9
Andre banker	0	0	0
Rentepapirer	42,3	42,0	0,3
Aksjer	0	0	0
Annet	0	0	0
Sum	106,1	54,9	51,2

3.3 Renter på kortsiktig likviditet

3.4 Kommentar

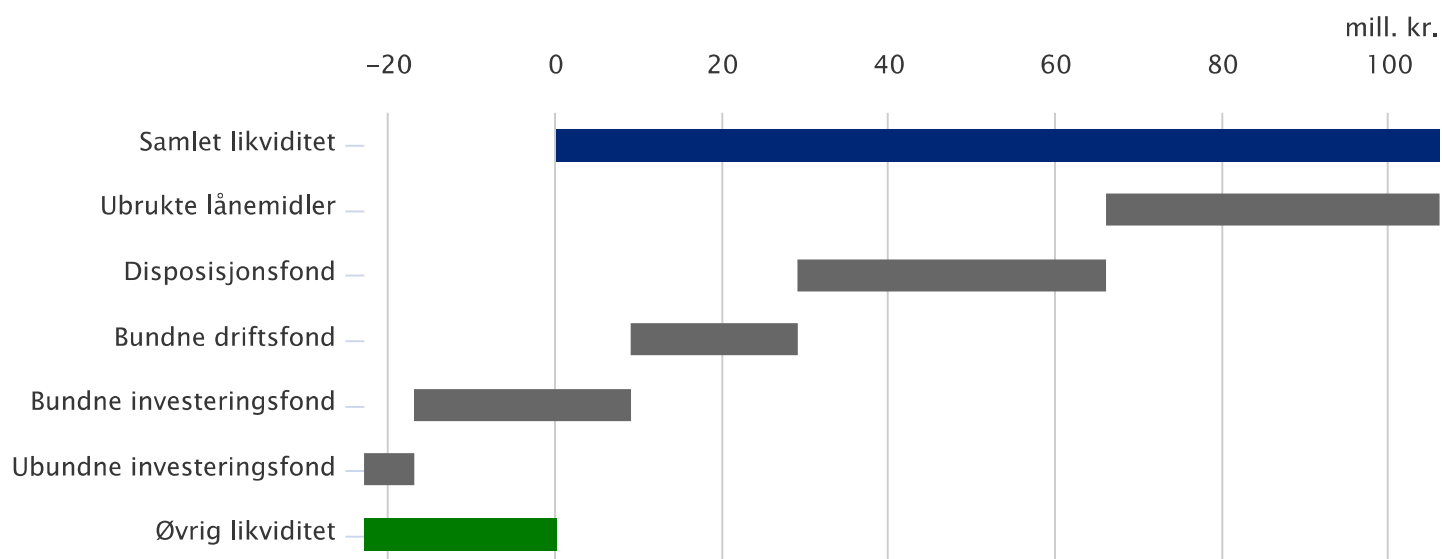
"Ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål" er midler som skal vere tilgjengelig for å dekke kommuna sine betalingsforpliktelser etter kvart som dei forfell innanfor ein kort og mellomlang tidshorison. Desse midlane skal forvaltes med lav finansiell risiko og høg likviditet.

Finansregelverket punkt 6: Kommunen sine midlar til drift bør gjennomsnittleg dekkje 1/12 av budsjetterte lønsutgifter. I 2022 er budsjetterte lønsutgifter kr 411 909 000, og kommunen bør i gjennomsnitt ha 34,3 mill. kr tilgjengeleg til drift. Ein stor andel av dette, 42 mill. kr er plassert i pengemarkedsfond.

Kommunen har ein kassekreditt på 75 mill.kr, denne tek av for dei største svingningane. Kassakreditten gjer også at ein har redusert refinansieringsrisikoen ved låneforfall.

Overskridingar på investeringsprosjekt medførte at likviditet i hovudbank vart negativ og kommunen måtte bruka av kassekreditt på 75 mill. kr, Likviditeten vart bedra når nytt låneopptak for å dekke overskridingane var på plass.

3.5 Sammensetning av kortsiktig likviditet

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Ledig likviditet	106	55	51
- Ubrukte lånemidler	40	60	-20
- Disposisjonsfond	37	4	33
- Bundne driftsfond	20	22	-2
- Bundne investeringsfond	26	30	-4
- Ubundne investeringsfond	6	6	0
= Øvrig likviditet	-23	-67	44

3.6 Kommentar

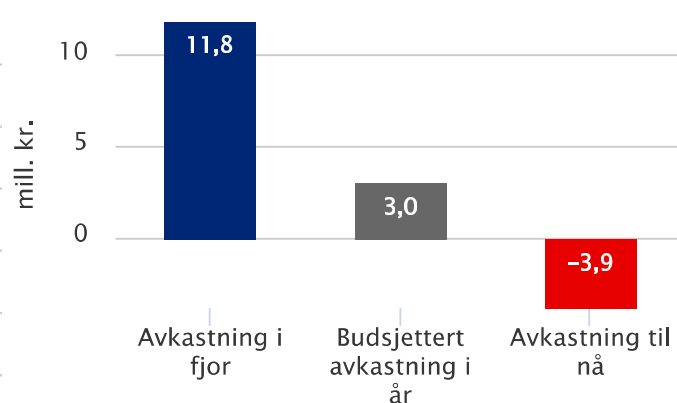
Denne figuren syner korles den ledige likviditeten kjem fram. Oversikta viser at det vil vere behov for å styrkje likviditeten ved å ut av pengemarkedsfondet og plassere i hovudbank til drift i løpet av 2023.

4 Langsiktig finansiell aktiva

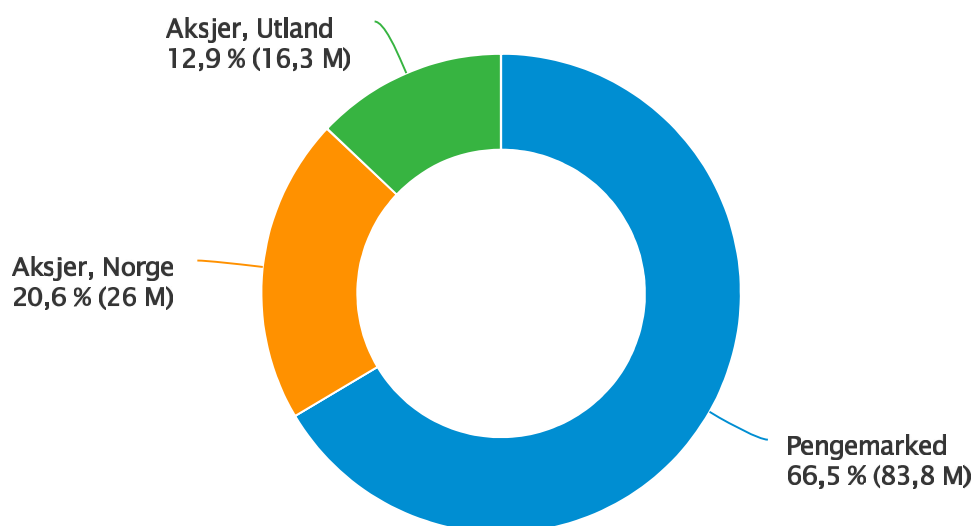
4.1 Markedsverdi

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Bank	0	0	0
Pengemarkedet	84	88	-4
Obligasjonsmarked	0	0	0
Aksjer	42	42	0
Annet	0	0	0
Sum	126	130	-4

4.2 Avkastning

4.3 Sammensetning

4.4 Kommentar

Forvaltning av kommunen sine langsiktige aktiva kjem fram av punkt 8 i finansreglementet, og skal sikre ei langsiktig avkastning som kan bidra med midlar til å gi inbyggjarane i Giske eit godt tenestetilbod. Budsjettert avkastning i 2022 er endra frå 6 mill kr. til 3 mill.kr gjennom vedtak i k.sak 37/22, og avkastninga gav eit tap på 3,9 mill.kr.

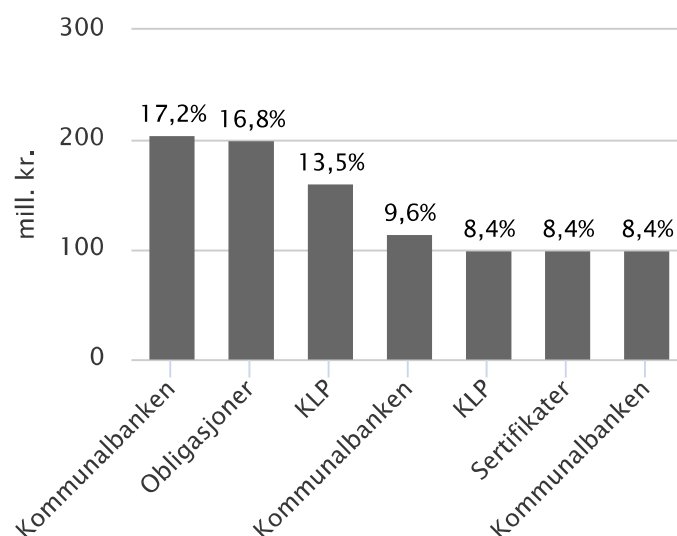
Langsiktige finansielle aktiva vert eksternt forvalta av Sparebanken Møre og Odin forvaltning.

5 Gjeld

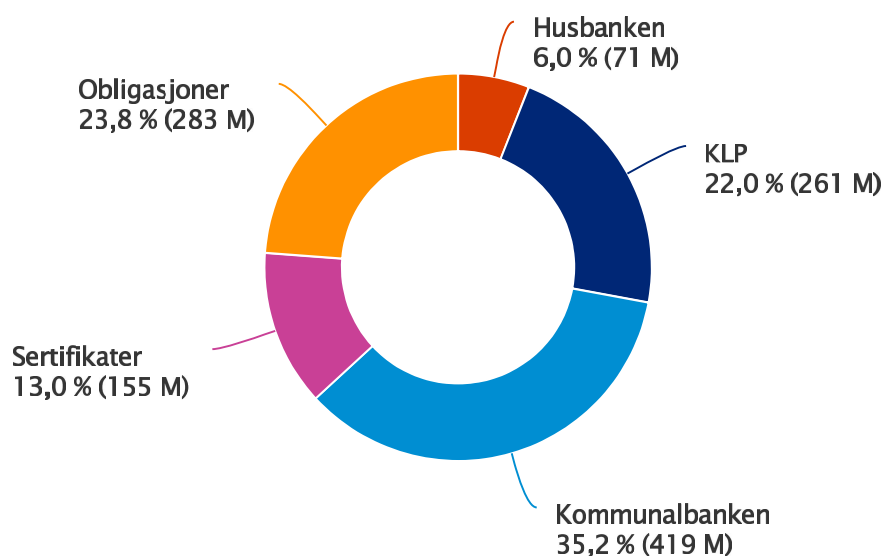
5.1 Samlet gjeld

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Husbanken	71	69	2
KLP	261	161	100
Banklån	0	0	0
Kommunalbanken	419	419	0
Sertifikater	155	399	-244
Obligasjoner	283	83	200
Andre	0	0	0
Sum	1 189	1 131	58

5.2 Største lån i pst. av samlet gjeld

5.3 Lånekilder

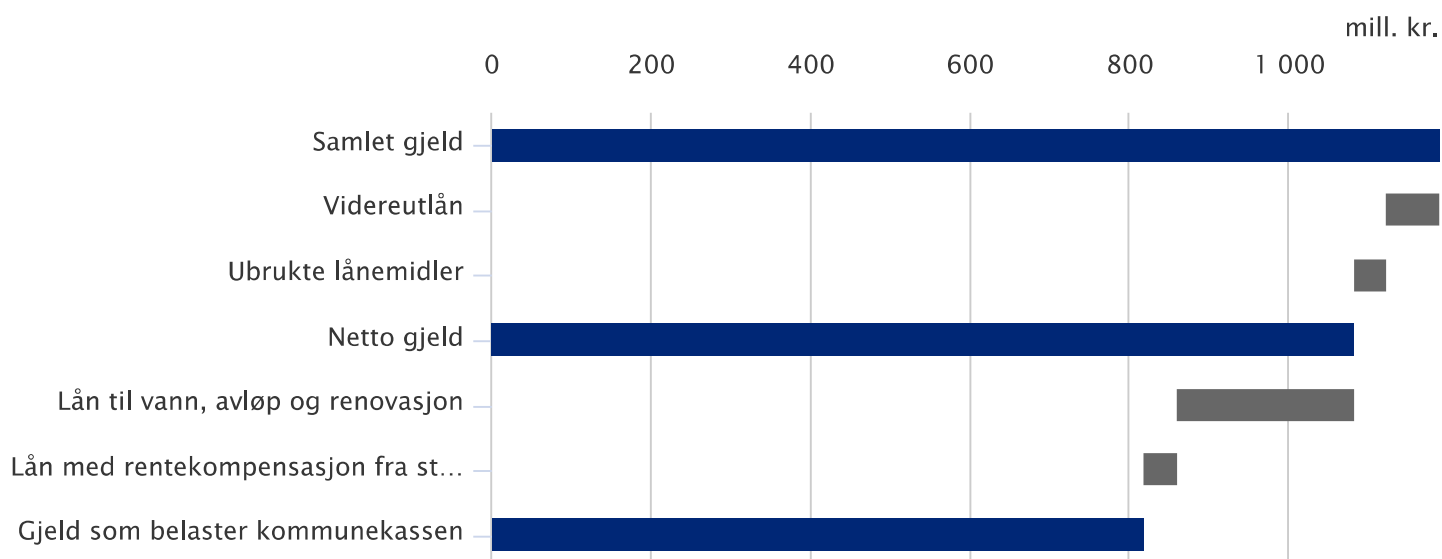
5.4 Kommentar

Sertifikatlån er et kortsiktig lån med forfall innen 12 måneder. Lån med sertifikatvilkår er begrensa til lengda på sertifikatet.

Ved låneopptak vert det henta inn konkurrerende tilbod frå fleire långivarar, og det kjem fram av oversikta ovom at største enkeltlån utgjør 17,2 % av samla gjeld.

5.5 Sammensetning av gjeld

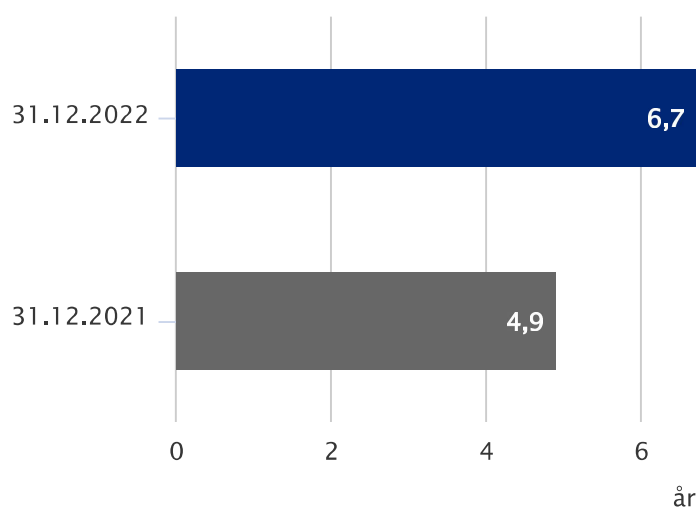
	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Samlet gjeld	1 188	1 130	58
- Videreutlån	67	65	2
- Ubrukte lånemidler	40	60	-20
= Netto gjeld	1 081	1 005	76
- Lån til vann, avløp og renovasjon	222	212	10
- Lån med rentekompensasjon fra staten	42	47	-5
= Gjeld som belaster kommunekassen	817	746	71

5.6 Kommentar

Figuren syner at kommunen si gjeld er sammensatt, og av kommunen si totale gjeld er 67 mill. kr til vidare utlån som er tatt opp i Husbanken. Ein står da att med gjeld på kr 1 121 000 000. Av dette gjeld ca 222 mill. kr lån til VAR-sektoren som er sjølvfinansierende og vert dekt gjennom sjølvkostrekneskapet, 42 mill kr gir rentekompensasjon frå staten, og når ein ser bort frå ubrukke lånemidlar står ein att med 817 mill. kr som vert belasta kommunen.

6 Nedbetaling av gjeld

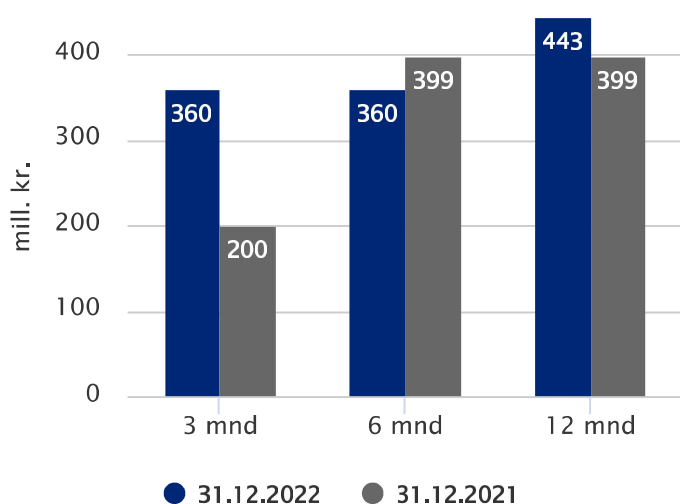
6.1 Løpetid på lån

Kommentar

Giske kommune har ei vekta løpetid (tid til forfall) på 6,7 år på gjelda.

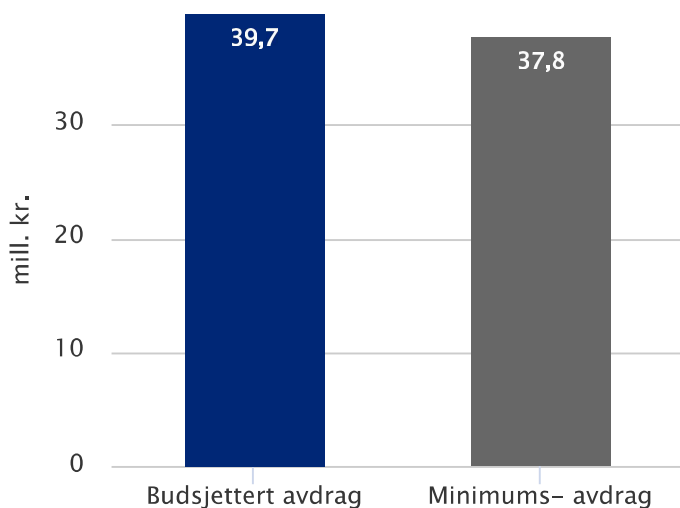
6.2 Lån som må refinansieres innen 1 år

Kommentar

Kommunen har 443 mill. kr som skal refinansierast innan 1 år. Refinansieringsrisikoen er høg, men vert redusert av spreidninga av dei enkelte låna som skal refinansierast.

6.3 Avdrag på lån

Kommentar

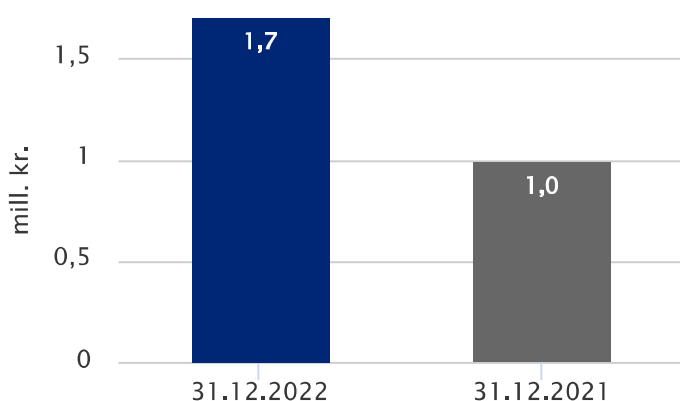
Minimumsavdrag for Giske kommune er utrekna etter reglane i ny kommunelov.

7 Finansiell risiko

7.1 Nøkkeltall

Renterisiko	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Stresstest av gjeld som belaster kommunekassen, 1 pst.	1,7	1,0	0,7
Andel faste renter av lån som belaster kommunekassen	79,6 %	87,1 %	-7,5 p.
Løpetid på faste renter	3 år, 3 mnd	4 år, 3 mnd	-1 år
Anslag på årlig rentekostnad	25,1	21,7	3,4
Budsjettert årlig rentekostnad	25,8	23,1	2,7
Likviditetsrisiko			
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	443	399	44
Løpetid på lån	6 år, 8 mnd	4 år, 10 mnd	1 år, 10 mnd
Gjeld			
Netto gjeld	1 081	1 005	76
Netto gjeld per innbygger (tusen kroner)	124	117	7

7.2 Stresstest (1 pst. renteøkning)

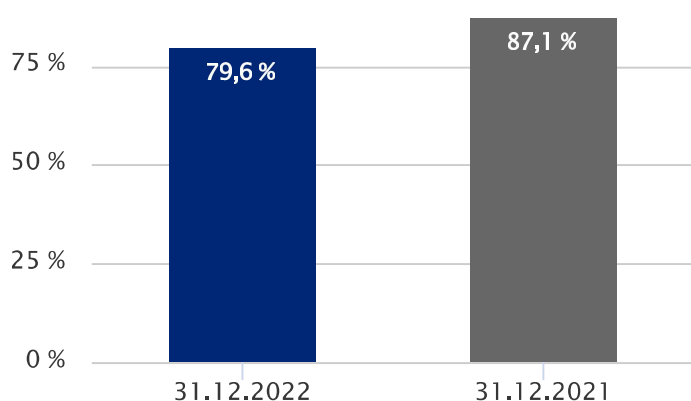

Kommentar

Stresstesten viser kor mykje rentekostnadane auker dersom renta går opp med 1% . Ein slik renteauke vil medføre 1 mill kr i auka renteutgifter for kommunen i år. Dette er rekna av "lån som belaster kommunekassen".

Bergen Capital Market har rekna ut frå totalportefølja og då utgjør estimert meirkostnad 5,8 mill. kr.

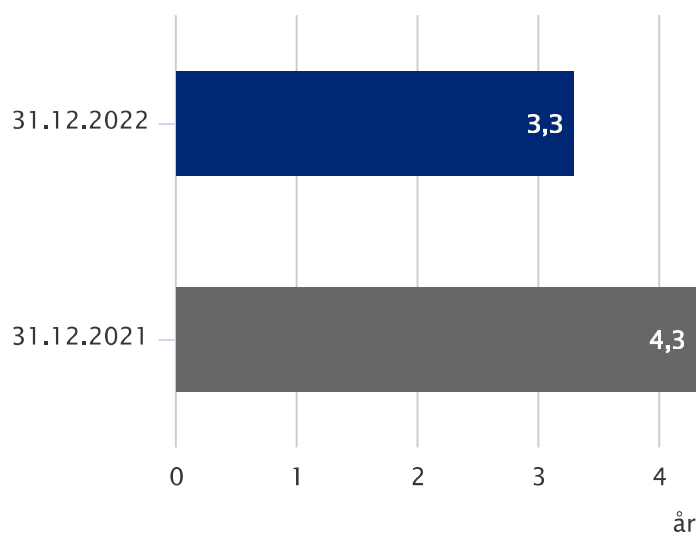
7.3 Andel faste renter

Kommentar

NB! andel faste renter er rekna ut frå "lån som belaster kommunekassen". Andel fastrente er innafor reglane i finansreglementet, sjå punkt 2.3.

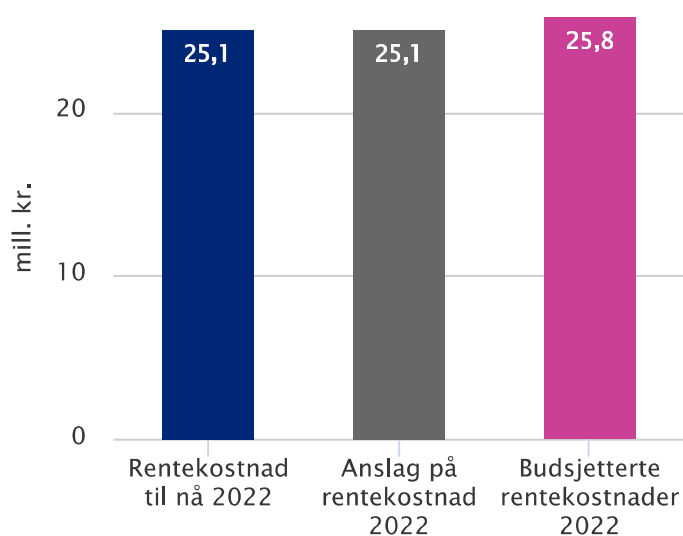
7.4 Løpetid på faste renter

Kommentar

Lengden på faste renter har ein nedgang frå 4,3 % til 3,3 % sidan 31.12.2021.

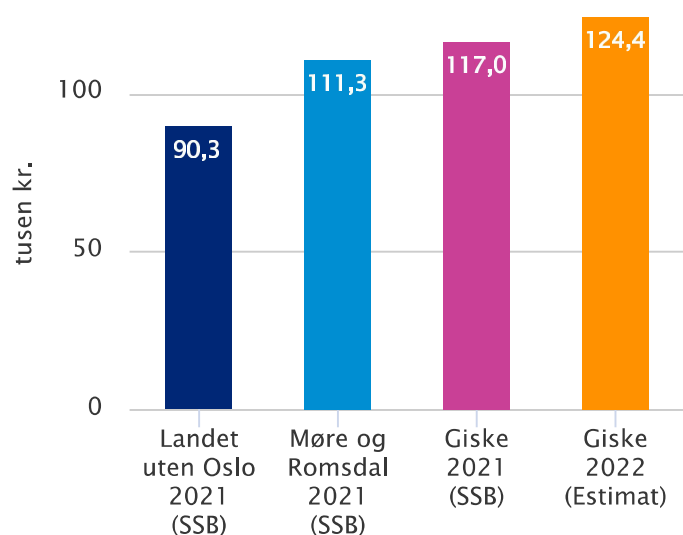
7.5 Årlige rentekostnader

Kommentar

Tabellen syner at årlege rentekostnader er vart kr 700 000 lavere enn budsjettert. Dette er rekna av "Lån som belastar kommunekassen"

7.6 Netto gjeld per innbygger

Kommentar

Giske kommune ligg over både landsgjennomsnittet og snittet for Møre og Romsdal. Per 31.12.2021 var netto gjeld per innbygger i Giske 117 og ein ser det er ein auke til 124,4 i 2022.

8 Renter

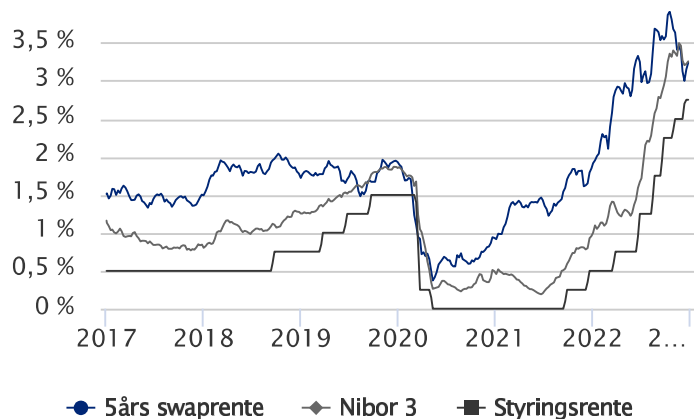
8.1 Egne rentebetingelser

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Flytende lån	3,50 %	1,19 %	231 p.
Fastrentelån	0 %	0 %	0 p.
Rentebytteavtaler	2,38 %	2,38 %	0 p.
Gjennomsnittlig rente	2,96 %	1,98 %	98 p.

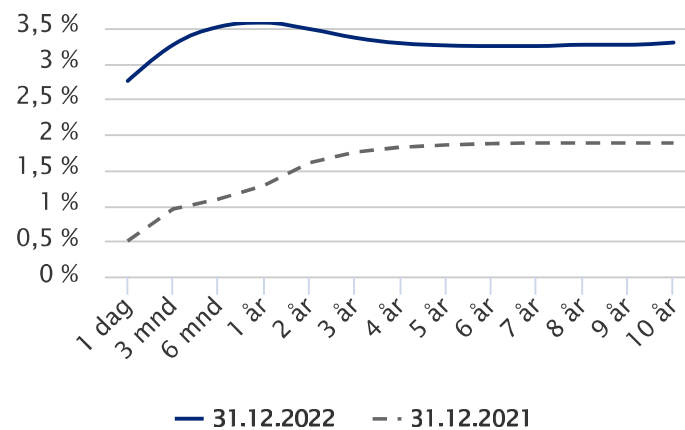
8.2 Markedsrenter

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Norges Banks styringsrente	2,75 %	0,50 %	225 %
3 mnd. Nibor	3,26 %	0,95 %	231 %
5 års swaprente	3,25 %	1,85 %	140 %
10 års swaprente	3,29 %	1,88 %	141 %

8.3 Historisk renteutvikling

8.4 Den norske rentekurven

8.5 Kommentar

9 Vedlegg

9.1 Eksisterende lån

Nr	Lånegiver	Hovedstol	RenteType	Rente	Rentebinding	Løpetid lån
1	KLP_KLP - 9217.57.1885	100 000 000	NIBOR 3M	3,960 %	1 mnd 15 d	29 år, 8 mnd
2	Sertifikater SB1 Markets - NO001270751 ...	100 000 000	Fast	3,665 %	1 mnd 18 d	1 mnd 18 d
3	Obligasjoner Danske Bank NO0012618968	200 000 000	NIBOR 3M	3,640 %	1 mnd 15 d	1 år, 7 mnd
4	Husbanken_Startlån	66 861 674	p.t.	1,732 %	14 d	6 år
5	Kommunalbanken KBN_20180090	205 000 000	NIBOR 3M	3,670 %	1 mnd 15 d	2 mnd 20 d
6	Kommunalbanken KBN - 20160138	113 600 000	NIBOR 6M	4,610 %	3 mnd	3 år, 2 mnd
7	Husbanken HUS - 13517911-11	367 024	p.t.	1,732 %	14 d	1 år
8	KLP_KLP 8317.57.18845	161 000 000	NIBOR 3M	3,950 %	1 mnd 15 d	22 år, 5 mnd
9	Husbanken HUS - 13511658 10	247 201	p.t.	0,732 %	14 d	4 år
10	Husbanken HUS - 14632371-10	1 672 316	p.t.	1,732 %	14 d	17 år, 10 mnd
11	Husbanken HUS - 14632370-10	1 443 429	p.t.	1,732 %	14 d	17 år, 10 mnd
12	Kommunalbanken Kommunalbanken 20210067	100 000 000	NIBOR 3M	3,490 %	1 mnd 15 d	1 år, 2 mnd
13	Obligasjoner SB1 MARKETS NO0011093809	82 500 000	p.t.	0,877 %	14 d	8 mnd 11 d
14	Sertifikater DNB . NO0012779463	55 000 000	Fast	3,910 %	2 mnd 8 d	2 mnd 8 d
		1 187 691 644		3,503 %	1 mnd 16 d	6 år, 8 mnd

9.2 Rentebytteavtaler

Nr	Kontraksnummer	Hovedstol	Fastrente	Start dato	Gjenstående løpetid
1	DNB 17/24	50 000 000	2,04 %	15.03.2017	1 år, 2 mnd
2	Nordea 13/23	100 000 000	3,39 %	15.03.2013	2 mnd 14 d
3	Nordea 15/25	50 000 000	1,97 %	16.09.2015	2 år, 8 mnd
4	Nordea 18/26	100 000 000	1,87 %	21.03.2018	3 år, 2 mnd
5	Nordea 18/27	75 000 000	1,96 %	18.06.2018	4 år, 2 mnd
6	Nordea 21/27	125 000 000	2,35 %	18.03.2021	4 år, 2 mnd
7	Nordea 21/28	150 000 000	2,55 %	15.09.2021	5 år, 2 mnd
		650 000 000	2,384 %		3 år, 3 mnd

9.3 Om finansrapporten

Finansrapporten er utformet etter § 8 i Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning og gir en beskrivelse av følgende forhold:

- Kommunens finansielle risiko
- Hvordan aktiva og passiva er sammensatt
- Markedsverdi for aktiva, både samlet og for hver gruppe av aktiva
- Verdi for passiva og verdi av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- Vesentlige markedsendringer
- Endringer i kommunens finansielle risiko
- Aktuelle markedsrenter og kommunens egne rentebetingelser
- Avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen

9.4 Ordliste

Begrep	Definisjon
Anslag på årlig rentekostnad	Er et oppdatert anslag på kommunens rentekostnad for samlet gjeld. Estimert består av påløpte rentekostnader frem til rapporteringstidspunktet og estimerte rentekostnad for gjenstående måneder av året for samlet gjeld.
Avdrag på lån	Kommuneloven stiller krav til avdragsnivå på investeringer. Rapporten viser kommunens budsjetterte avdrag inneværende år og kommunens lovpålagte minimumsavdrag.
Avkastning, langsiktig aktiva	Er et oppdatert anslag på kommunens avkastning på langsiktig aktiva. Avkastningen er summen av renteinntekter, verdistigning på aksjer og utbytte. Kommunens langsiktige aktiva skal være definert i finansreglement. Se også renter på kortsiktig likviditet.
Avkastning til nå	Avkastning på kommunens langsiktige aktiva på rapporteringstidspunktet. Se avkastning, langsiktig aktiva.
Budsjettert avkastning	Er budsjettert avkastning på kommunens langsiktige aktiva. Budsjetterte avkastning i år er det som er lagt til grunn i årets budsjett. Se avkastning langsiktig aktiva.
Budsjetterte renteinntekter i år	Er budsjetterte renteinntekter på kommunens kortsiktig aktiva. Dvs. renteinntekter på aktiva som ikke er vedtatt som langsiktig aktiva.
Bundne driftsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne driftsfond er som regel ubrukte tilskudd til bestemte formål.
Bundne investeringsfond	Avsetninger som kommunestyret ikke kan disponere fritt. Midler på bundne investeringsfond er knyttet bestemte fremtidig investering som ikke kan omdisponeres til andre formål.
Disposisjonsfond	Avsetninger som kommunestyret kan disponere fritt. Midler på disposisjonsfond stammer fra tidligere års overskudd og er ment som en buffer mot uforutsette kostnader eller inntektssvikt. Midler som er vedtatt forvaltet som langsiktig aktiva er ikke en del av kommunens ledige likviditet.
Egne rentebetingelser	Rentebetingelser på kommunens gjeld vektet ut fra lånets størrelse
- Flytende lån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med flytende rente
- Fastrentelån	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på lån med fast rente
- Rentebytteavtaler	- Viser gjennomsnittlig rente p.a. på rentebytteavtaler
- Gjennomsnittrente	- Viser kommunens gjennomsnittlige rente p.a. som et veid gjennomsnitt av flytende lån, fastrentelån og rentebytteavtaler

Begrep	Definisjon
Fast rente	Gjelder rente med bindingstid. Beregningen tar utgangspunkt i rente på lån med rentebinding over 1 år og alle avtaler om rentesikring (uavhengig av gjenstående bindingstid). Lån med rentebinding under 1 år er definert som flytende rente. Se Flytende rente
Flytende rente	Renter på alle lån uten rentebinding eller lån med rentebinding der gjenstående løpetid er under ett år. Alle lån med p.t. betingelser og nibor-lån er definert som flytende rente. Ingen rentebytteavtaler er definert som flytende rente.
Frie inntekter	Frie inntekter er midler kommuner og fylkeskommuner fritt kan disponere uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler. De frie inntektene består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om vel 75 pst. av kommunens samlede inntekter (inkl. momskompensasjon).
Gjeld som belaster kommunekassen	Er Samlet gjeld med fradrag for ubrukte låne og lån hvor renten finansieres av andre kilder enn kommunekassen.
Gjennomsnittlig rente	Gjennomsnittlig rente er beregnet som et veid gjennomsnitt av rentesatser på lån og rentesatser på finansielle instrumenter.
Gjenstående løpetid	Den tiden som står igjen før lånet skal være innfridd eller nedbetalt i henhold til låneavtalen.
Husbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er boligpolitisk. Kommunens lån i Husbanken er ofte knyttet til videre utlån av Startlån til førstegangsetablerere.
KLP	Norges største pensjonselskap. Eid av kommuner, helseforetak og andre med offentlig tjenstepensjon i selskapet. Tilbyr lån til offentlig eid virksomhet og andre som utfører offentlige tjenester.
Kommunalbanken	Eid av den norske stat og tilbyr lån til kommuner og fylkeskommuner. Formålet er å sikre kommunesektoren stabil og rimelig finansiering.
Kredittmargin	Rentepåslag långiver har på markedsrentene.
Langsiktig aktiva	Kommunens langsiktige finansielle aktiva skal være angitt i kommunens finansreglement.
Ledig likviditet	All aktiva som kommunestyret ikke har definert som langsiktig aktiva
Lengde på faste renter	Gjennomsnittlig rentebinding på lån med faste renter og rentesikringsavtaler og sier noe om forutsigbarheten på kommunens faste renter. Rentebindingsperioden for hver enkelt avtale vektet i forhold til summen av alle fastrenteavtalene.
Likviditetsutvikling	Viser faktisk likviditetsutvikling og beste anslag på likviditet gjennom året.
Løpetid på lån	Angir nedbetalingstid på samlet gjeld. Nedbetalingstid er normalt i samsvar med investeringens levetid. I senere år er det blitt mer vanlig med kortere løpetid. Lånet må da refinansieres før investeringen er nedbetalt. Refinansieringsrisiko gjør at Kommunen derfor skal rapportere alle lån som må refinansieres innen de kommende 12 måneder.
Lån med rentedekning	Lån hvor rentekostnader er eksterntfinansiert: a) alle lån med rentekompensasjon fra staten b) alle startlån og andre lån kommunen har lånt ut videre c) alle lån knyttet til vann, avløp og renovasjon (VARF-området)

Begrep	Definisjon
Lån med rentekompensasjon fra staten	For å stimulere til rehabilitering og nybygg av skoler og svømmeanlegg, samt sikring og bevaring av kirkebygg mv. yter staten rentekompensasjon for påløpte kostnader til prosjektet. Ordningen med rentekompensasjon til skoler og svømmehaller ble avsluttet i 2016 og utfases over en 8 års periode.
Lån som belaster kommunekassen	Samlede lån fratrukket videre utlån, ubrukte lånemidler og lån finansiert gjennom kommunale avgifter (vann, avløp og renovasjon mv).
Lån som må refinansieres innen 12 måneder	Lån som forfaller og som må refinansieres innen 12 måneder. Er ofte avdragsfrie lån som inngår i en portefølje av lån med ulike løpetider.
Lån til vann, avløp og renovasjon	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet. Rentekostnader dekkes av brukerbetaling fra innbyggerne
Markedsrente	Generelt uttrykk for rentenivået med ulike løpetider i markedet.
- Norges Banks styringsrente	Fastsettes av Norges Bank og er renten som banker får på innskudd i Norges Bank over natten
- 3 mnd. Nibor	Norwegian Interbank Offered Rate. Renten norske banker betaler for å låne seg imellom.
- 5 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 5 års faste rente eksklusiv kreditmargin
- 10 års swaprente	Enkelt forklart er det prisen på en 10 års faste rente eksklusiv kreditmargin
Markedsverdi	Beløpet markedet er villig til å betale for et verdipapir
Minimumsavdrag	Kommuneloven stiller krav til laveste avdragsnivå på lån. Summen av alle lovpålagte avdrag utgjør kommunens årlige minimumsavdrag. Budsjettert avdrag må minst være på nivå med kommunens minimumsavdrag.
Netto gjeld	Kommunens samlede innlån fratrukket videre utlån og ubrukte lånemidler.
Netto gjeld pr. innbygger	Netto gjeld delt på antall innbyggere i kommunen.
Obligasjoner, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid over 1 år og avtalt årlig rente. Dette kan være enkeltstående obligasjoner eller plassering i et obligasjonsfond.
Obligasjoner, gjeld	Et lån kommunen tar opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev som noteres på Oslo børs. Obligasjoner er vanligvis et lån med fast rente som har løpetid på minst ett år.
Pengemarked, aktiva	Plassering i et rentebærende verdipapir med løpetid under 1 år. Dette kan være enkeltstående sertifikater eller plassering i et pengemarkedsfond.
Rentebinding	Avtalt bindingstid på renten.
Rentebytteavtaler	Avtale om fast rente uten at det er knyttet et lån til avtalen. Er et alternativ til lån med faste renter og er vanlig å knytte opp til lån med flytende rente. Rentebytteavtaler er et fleksibelt verktøy for å sikre at kommunens andel med faste renter er i tråd med kommunens finansreglement.
Samlet gjeld	Kommunens totale innlån, eksklusive eventuelle pensjonsforpliktelser.
Samlet likviditet	Den likviditeten som kommunen har til disposisjon
Sertifikater, gjeld	Lån som kommunen kan ta opp ved å legge ut et rentebærende gjeldsbrev notert på Oslo børs. Sertifikater er et kortsiktig avdragsfritt lån som har en løpetid fra 3 måneder til 12 måneder.

Begrep	Definisjon
Stresstest (1 pst)	Viser økonomiske konsekvenser ved en økning i rentenivået.
Stresstest av «Netto gjeld med renterisiko» (1 pst.)	Testen viser økning i netto rentekostnader hvis renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i kommunens samlede gjeld fratrukket «lån med rentedekning», «kommunens ledig likviditet (penger på konto, men ikke langsiktig aktiva)» og «lån med faste renter».
Stresstest av gjeld som belaster kommunekassen	Testen viser økning av rentekostnad som belaster kommunekassen dersom renten øker med 1 % p.a. Testen tar utgangspunkt i gjeld som belaster kommunekassen korrigert for lån med faste renter.
Ubrukte lånemidler	Midler som står på bankkonto i påvente av en investering / forbruk.
Ubundne investeringsfond	Er avsetninger som kommunestyret kan disponere til investeringsformål. Midler på ubundne investeringsfond kan ikke disponeres til drift.
VARFS-formål	Lån til investeringer som finansieres over de kommunale avgiftene basert på selvkostprinsippet (vann, avløp, renovasjon, feiing og slam).
Vektet	Betyr at en tar hensyn til størrelsen på lånet (store lån teller mer enn små lån).
Vektet løpetid på lån	Uttrykk for gjennomsnittlig nedbetalingstid på låneporteføljen. Benevnes også som durasjon. Se definisjon Vektet.
Vektet rentebinding	Uttrykk for gjennomsnittlig bindingstid på renten og renteinstrumenter (rentebytteavtaler). Benevnes også som durasjon på rentebindingen. Se definisjon Vektet.
Videre utlån	Lån som kommunen har tatt opp for videre utlån til personer og virksomheter utenfor kommunen. Gjelder bl.a. startlån og lån til kommunale selskaper.
Øvrig likviditet	Gir et bilde av kommunens likviditet fratrukket fondsavsetninger og ubrukte lånemidler. Dersom Øvrig likviditet er negativ finansieres løpende betalingsforpliktelser av fondsavsetninger, ubrukte lånemidler, kassekreditt eller lån fra kommunens langsiktige aktiva.

9.5 Disclaimer

Finansrapporten er utarbeidet på bakgrunn av innrapporterte tall fra kommunen. SpareBank 1 gir derfor ingen garantier for at innholdet i rapporten er riktig. Det tas forbehold om at Finansrapporten kan inneholde tekniske unøyaktigheter eller feil. Rapporten kan inneholde mangler i forhold til forskriftens krav. SpareBank 1 fraskriver seg ethvert ansvar for eventuelle handlinger kommunen måtte foreta seg på bakgrunn av informasjon i Finansrapporten.